

SPIS TREŚCI

OD REDAKCJI	9
PRZEDMOWA DO WYDANIA POLSKIEGO	11
0. WPROWADZENIE	13
0.1. Granice epoki	16
0.2. W kwestii metody	17
0.3. «Idealizm»	19
0.4. Przegląd tematów	24
1. ZARYS EPOKI	28
1.1. O historii politycznej	28
1.2. O historii społecznej	31
1.3. Głosy o kulturze niemieckiej	35
1.4. Uniwersytet — kształcenie — nauka	42
1.4.1. Uniwersytet Humboldta	43
1.4.2. Uregulowania instytucjonalne	46
1.4.3. Co to znaczy «jedność badania i nauczania»?	48
1.4.4. Od «kształcenia przez naukę» do «nauki jako zawodu»	51
1.4.5. O «zawodzie», jaki sprawiły niemiecki uniwersytet, kształcenie i nauka	55

2. HISTORIA	60
2.1. Historyzm	62
2.1.1. «Historyzm»	63
2.1.2. Historyczne oświecenie i historyczna świadomość	66
2.1.3. Dwa stadia historyzmu	69
2.2. „... przede wszystkim żadnej filozofii dziejów”	72
2.2.1. Krytyka filozofii dziejów	73
2.2.2. O historiozofii szkoły historycznej	75
2.2.3. Jedność historii?	81
2.3. Krytyka rozumu historycznego	86
2.3.1. Historyka Droysena	88
2.3.2. Diltheya podstawy nauk o duchu	92
2.3.3. Transcendentalna filozofia historii	95
2.4. Odwrót od historii	98
2.4.1. Atak Schopenhauera na nauki historyczne	100
2.4.2. Nietzscheańska krytyka kształcenia historycznego	103
2.4.3. «Pożegnanie z filozofią dziejów»?	106
3. NAUKA	110
3.1. Zmiana funkcji nauki	112
3.2. Zmiana struktury nauki	119
3.2.1. Uwagi o historii nauki	119
3.2.1.1. Struktura przedmiotowa	120
3.2.1.2. Nauki przyrodnicze	123
3.2.1.3. Dygresja: Romantyczno-idealistyczna filozofia przyrody	126
3.2.2. Dynamizacja nauki	133
3.2.2.1. Empiryzacja	135
3.2.2.2. Temporalizacja	143
3.3. Filozofia i nauka	148
3.3.1. Filozofia jako nauka	150
3.3.2. Nauka jako filozofia	154
3.3.3. Filozofia jako krytyka	161
3.3.4. Rehabilitacja filozofii	164
4. ROZUMIENIE	172
4.1. Problem	173
4.2. Hermeneutyka ogólna (Schleiermacher)	180
4.3. Hermeneutyka i historyka (Droysen)	186

4.4.	Od wykładni «obiektywizacji życia» (Dilthey) do «hermeneutyki bycia» (Heidegger)	192
4.4.1.	Wilhelm Dilthey	193
4.4.2.	Heinrich Rickert	201
4.4.3.	Inne stanowiska	205
4.4.4.	Martin Heidegger	212
5.	ŻYCIE	216
5.1.	Metafizyka tego, co irracjonalne	219
5.1.1.	Życie i duch	222
5.1.2.	Życie i świat	226
5.1.3.	Życie i poznanie	228
5.2.	Typy filozofii życia	231
5.2.1.	Metafizyczna filozofia życia	231
5.2.2.	Historiozoficzna filozofia życia	234
5.2.3.	Etyczna filozofia życia	241
5.3.	Filozofia życia i filozofia egzystencji	243
5.3.1.	Karl Jaspers	244
5.3.2.	Martin Heidegger	247
6.	WARTOŚCI	249
6.1.	«Wartość» jako problem filozoficzny	250
6.1.1.	Byt i powinność	251
6.1.2.	Być i mieć ważność	254
6.1.3.	Dygresja o «nihilizmie»	257
6.2.	Trzy typy filozofii wartości	259
6.2.1.	Reinterpretacja idealizmu ze stanowiska teorii wartości (Hermann Lotze)	261
6.2.2.	Transcendentalna filozofia wartości (Wilhelm Windelband, Heinrich Rickert)	277
6.2.3.	Fenomenologiczna filozofia wartości (Max Scheler, Nicolai Hartmann)	286
6.3.	Uwagi o dalszych losach filozofii wartości	291
7.	BYT	295
7.1.	O historii ontologii po Kancie i Heglu	299
7.2.	Ontologia i fenomenologia (Edmund Husserl)	310
7.3.	Ontologia fundamentalna (Martin Heidegger)	316
7.4.	Ontologia krytyczno-realistyczna (Nicolai Hartmann)	320
7.5.	Ontologia dzisiaj?	332

8. EPILOG: CZŁOWIEK	335
8.1. «Antropologia filozoficzna»	337
8.2. Od «egzystującego pojęcia» do «istoty naznaczonej brakiem»	343
8.3. O filozofowaniu postantropologicznym	356
PRZYPISY	359